TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN NGHI XUÂN** **TỈNH HÀ TĨNH**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 06/2025/QĐST-DS	*Nghi Xuân, ngày 26 tháng 5 năm 2025*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN NGHI XUÂN, TỈNH HÀ TĨNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Nữ Ngọc Diệp

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hương Giang – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh tham gia phiên họp: Bà Phan Thị Huy Linh - Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 5 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Nghi Xuân mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 04/2025/TLST-VDS ngày 05 tháng 5 năm 2025 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 06/2025/QĐST-DS ngày 13 tháng 5 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Trần Thị Th, sinh năm 1963; địa chỉ: Tổ dân phố Hoà A, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, vắng mặt.

- *Người đại diện theo uỷ quyền của người yêu cầu:* Ông Trần Minh Ng, sinh năm: 1972, địa chỉ: Khối A, thị trấn Hưng Nguyên, huyện Hưng Nguyên, tỉnh Nghệ An, có mặt;

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

+ Chị Trần Thị T, sinh năm 1995; địa chỉ: Tổ dân phố Hoà An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, vắng mặt.

+ Anh Trần Bảo V, sinh năm 1989; địa chỉ: Tổ dân phố Hoà An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, vắng mặt, có văn bản .

+ Chị Trần Thị H, sinh năm 1993; địa chỉ: Xóm Hồng Sơn, xã Thượng Tân Lộc, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An, vắng mặt.

- *Người đại diện theo uỷ quyền của anh Trần Bảo V, chị Trần Thị H:* Ông Trần Minh Ng, sinh năm: 1972, địa chỉ: Khối A, thị trấn Hưng Nguyên, huyện Hưng Nguyên, tỉnh Nghệ An, có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 05/5/2025 cũng như tại bản tự khai, bà Trần Thị Th trình bày:

Bà Trần Thị Th và chồng là ông Trần Sơn H (chết năm 2022) kết hôn và sinh được 03 người con là anh Trần Bảo V (sinh năm 1989), chị Trần Thị H (sinh năm 1993) và chị Trần Thị T (sinh năm 1995). Lúc mới sinh ra chị Trần Thị T khoẻ mạnh, phát triển bình thường cả về thể chất và trí tuệ, tuy nhiên đến 03 tháng tuổi thì bị ốm (sau này gia đình mới biết cháu bị bệnh Viêm não Nhật Bản). Do không kịp cứu chữa, điều trị và thiếu hiểu biết dẫn đến cháu bị co giật, nằm một chỗ, không nhận biết được mọi thứ xung quang từ đó cho đến nay. Mọi sinh hoạt hằng ngày như tắm, rửa, ăn uống, vệ sinh, thay quần áo… đều do bà Trần Thị Th thực hiện. Chị Trần Thị T phải sống phụ thuộc hoàn toàn vào gia đình và thuộc đối tượng bảo trợ xã hội. Bà Trần Thị Th đã có đơn và hồ sơ đề nghị giám định pháp y tâm thần đối với chị Trần Thị T. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 20/KLGĐYC ngày 11/4/2025 của Phân viện Pháp y Tâm thần Bắc Miền Trung khẳng định: "Tại thời điểm giám định (hiện tại) chị Trần Thị T bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần trầm trọng, kèm theo động kinh cơn lớn. Theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10, năm 1992 (ICD10), có mã bệnh là: g40.6/F72. Tại thời điểm đã nêu, chị Trần Thị T mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi".

Để đảm bảo quyền, lợi ích của chị Trần Thị T cũng như người thân thích, bà Trần Thị Th yêu cầu Toà án tuyên bố chị Trần Thị T mất năng lực hành vi dân sự và cử bà Trần Thị Th làm người giám hộ cho chị Trần Thị T theo quy định của pháp luật.

Tại Bản tự khai, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan – anh Trần Bảo V và chị Trần Thị H xác nhận nội dung yêu cầu của bà Trần Thị Th là đúng sự thật. Đề nghị Toà án tuyên bố chị Trần Thị T mất năng lực hành vi dân sự và đồng ý việc bà Trần Thị Th làm người giám hộ cho chị Trần Thị T.

Trạm Y tế thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, hàng xóm, đại diện Tổ dân phố Hoà An, thị trấn Tiên Điền đều có văn bản xác nhận sự việc của chị Trần Thị T đúng như nội dung bà Trần Thị Th trình bày.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh sau khi nhận xét việc chấp hành pháp luật của Thẩm phán, Thư ký và các đương sự đã phân tích nội dung việc Dân sự và đề nghị Tòa án: Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 361, 369, 370, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22, 51, 57, 58, 59 Bộ luật Dân sự: Chấp nhận đơn yêu cầu của bà Trần Thị Th, tuyên bố chị Trần Thị T mất năng lực

hành vi dân sự, bà Trần Thị Th là người giám hộ đương nhiên của chị Trần Thị T.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh nhận định:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Về thẩm quyền giải quyết: Theo Xác nhận thông tin về cư trú của Công an thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân thì chị Trần Thị T hiện đang cư trú tại tổ dân phố Hoà An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh nên yêu cầu "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" của bà Trần Thị Th đối với chị Trần Thị T thuộc thẩm quyền của Tòa án nhân dân huyện Nghi Xuân theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.2] Về quyền yêu cầu: Bà Trần Thị Thh là mẹ đẻ của chị Trần Thị T nên bà Trần Thị Th được xác định là người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có quyền yêu cầu theo quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.3] Tại phiên họp, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có đơn xin giải quyết vắng mặt, có mặt người đại diện theo uỷ quyền nên phiên họp được tiến hành theo quy định.

[2]. Về nội dung yêu cầu:

[2.1] Chị Trần Thị T sinh ra khoẻ mạnh bình thường, khi được 03 tháng tuổi thì bị sốt cao co giật, từ đó đến nay thường xuyên lên cơn co giật, nằm một chỗ, không biết gì, không có khả năng vận động, học tập, lao động. Mọi sinh hoạt, vệ sinh hằng ngày phụ thuộc vào mẹ là bà Trần Thị Thành.

[2.2] Theo xác nhận của Trạm y tế thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân thì chị Trần Thị T đang được hưởng chế độ bảo trợ xã hội của Uỷ ban nhân dân huyện Nghi Xuân với đối tượng: Người khuyết tật đặc biệt nặng; mức độ khuyết tật: Đặc biệt nặng. Tuy nhiên, chị Trần Thị T không điều trị bệnh tại Trạm Y tế thị trấn Tiên Điền và không được cấp phát thuốc điều trị bệnh.

[2.3] Theo xác nhận của Tổ trưởng tổ dân phố Hoà An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân và hàng xóm sống bên cạnh bà Thành thì chị Tâm bị bệnh từ nhỏ, chân tay bị khèo, không nghe, không nói, không trả lời được, sinh hoạt hàng ngày không tự thực hiện mà phụ thuộc vào bà Thành.

[2.4] Gia đình đã đưa chị Tâm đi khám, điều trị và giám định pháp y tâm thần tại Phân viện Pháp y tâm thần Bắc Miền trung. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 20/KLGĐYC ngày 11/4/2025 của Phân viện Pháp y Tâm thần Bắc Miền Trung khẳng định: "Tại thời điểm giám định (hiện tại) chị

Trần Thị T bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần trầm trọng, kèm theo động kinh cơn lớn. Theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10, năm 1992 (ICD10), có mã bệnh là: g40.6/F72; tại thời điểm đã nêu, chị Trần Thị T mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi".

[2.5] Tài liệu có tại hồ sơ việc dân sự thể hiện, chị Trần Thị T đang được hưởng chế độ bảo trợ xã hội theo Quyết định số 2506/QĐ-UBND ngày 25/6/2021 của Uỷ ban nhân dân huyện Nghi Xuân (đối tượng: Người từ đủ 16 đến 60 tuổi bị khuyết tật đặc biệt nặng).

[2.6] Như vậy, có đủ căn cứ để chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị Th, tuyên bố chị Trần Thị T là người bị mất năng lực hành vi dân sự.

[2.7] Chị Trần Thị T có cha là ông Trần Sơn H (đã chết) và mẹ là bà Trần Thị Th; có anh trai là Trần Bảo V, chị gái là Trần Thị H. Căn cứ khoản 3 Điều 53 Bộ luật Dân sự thì người giám hộ đương nhiên của chị Trần Thị T là bà Trần Thị Th. Anh Trần Bảo V và chị Trần Thị H có văn bản thống nhất, không tranh chấp. Như vậy, bà Trần Thị Th thực hiện quyền và nghĩa vụ của việc giám hộ cho chị Trần Thị T theo quy định tại Điều 57, 58, 59 của Bộ luật Dân sự. Giám sát việc giám hộ được thực hiện theo Điều 51 Bộ luật Dân sự.

[3] Về lệ phí: Bà Trần Thị Th phải nộp lệ phí theo quy định của pháp luật do không có đơn đề nghị miễn án phí, lệ phí Toà án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, 361, 369, 370, 371, 372, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22, 46, điểm c khoản 1 Điều 47, 48, 49, 51, khoản 3 Điều 53, 57, 58, 59 Bộ luật Dân sự:

1. Chấp nhận đơn yêu cầu: "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" của bà Trần Thị Th đối với chị Trần Thị T, sinh ngày: 23/10/1995, nơi cư trú: Tổ dân phố Hòa An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh.

2. Tuyên bố: Chị Trần Thị T, sinh ngày: 23/10/1995, nơi cư trú: Tổ dân phố Hòa An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh mất năng lực hành vi dân sự.

3. Bà Trần Thị Th, sinh năm 1963; địa chỉ: Tổ dân phố Hòa An, thị trấn Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh là người giám hộ đương nhiên của chị Trần Thị T. Bà Trần Thị Th thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 của Bộ luật Dân sự cho đến khi có sự thay đổi khác. Giám sát việc giám hộ được thực hiện theo Điều 51 Bộ luật Dân sự.

4. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 149 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Bà Trần Thị Th phải nộp

300.000 *(Ba trăm nghìn)* đồng lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm nhưng được trừ vào số tiền 300.000 *(Ba trăm nghìn)* đồng đã nộp tại Chi cục thi hành án dân sự huyện Nghi Xuân theo biên lai tạm ứng án phí, lệ phí số 0006737 ngày 05/5/2025.

5. Quyền kháng cáo: Căn cứ Điều 371, Điều 372 Bộ luật Tố tụng dân sự: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan hoặc người đại diện theo uỷ quyền của người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Toà án ra quyết định.

Nơi nhận:
- TA tỉnh Hà Tĩnh;
- VKSND huyện Nghi Xuân;
- CCTHA huyện Nghi Xuân;
- UBND TT Tiên Điền, NX, HT;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(đã ký đóng dấu)

Lê Nữ Ngọc Diệp